

استادبانک

نمونه سوالات همراه با جواب و

گام به گام کتاب‌های درسی

به طور کامل رایگان در

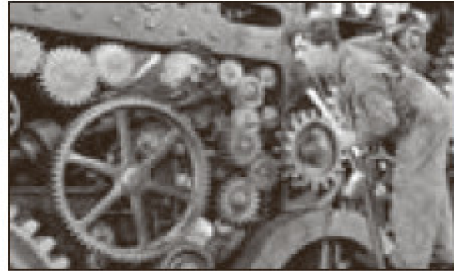
اپلیکیشن استادبانک

به جمع ده‌ها هزار کاربر اپلیکیشن رایگان استادبانک پیوندید.

[لینک دریافت اپلیکیشن نمونه سوالات استادبانک \(کلیک کنید\)](#)

* برای مشاهده نمونه سوالات دانلود شده به صفحه بعد مراجعه کنید.

۱- به نظر شما انسان به مثابه شیء و انسان به مثابه آگاهی و معنا، در روابط اجتماعی چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟

■ انسان در فیلم سینمایی عصر جدید، شیء و در فیلم سینمایی تلقین، موجودی آگاه دانسته شده است.

« پاسخ »

انسان به مثابه شیء: در روابط اجتماعی، منفعل تابع و مطیع است. قدرت ایجاد تغییر یا اعتراض ندارد. خود را با شرایط سازگار می‌کند. قادر به ایجاد خلاقیت، نوآوری و انعطاف نیست.
انسان به مثابه آگاهی و معنا: در روابط اجتماعی فعالانه حضور دارد و مشارکت می‌کند. هنگامی که شرایط را نامساعد ببیند، دست به تغییر می‌زند و مفاهیم و معانی جدید خلق می‌کند.

۲- راز تخته‌سنگ

در زمان‌های گذشته، پادشاهی تخته‌سنگی را در وسط جاده قرار داد و برای این‌که واکنش‌های مردم را ببیند، خود در گوشه‌ای مخفی شد. مردم زیادی می‌آمدند و از آن‌جا می‌گذشتند. بسیاری هم اعتراض می‌کردند که این چه شهری است که نظم ندارد. چه حاکم بی‌عرضه‌ای دارد.
اما هیچ‌کس تخته‌سنگ را از آن‌جا برنمی‌داشت. نزدیک غروب، مردی روستایی که پشتش بار میوه و سبزی بود نزدیک سنگ شد. او بارش را به زمین گذاشت و با هر زحمتی که بود، تخته‌سنگ را از وسط جاده برداشت و آن‌را کناری قرار داد. ناگهان کیسه‌ای را دید که زیر تخته‌سنگ قرار داده شده بود. او کیسه را باز کرد و در داخل آن سکه‌های طلا و یک یادداشت پیدا کرد. در آن یادداشت نوشته شده بود

« پاسخ »

هر بند و مانعی می‌تواند یک شانس برای تغییر زندگی انسان باشد.

۳- کدام نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفهیمی - تفسیری هموار ساخت؟

« پاسخ »

نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفهیمی - تفسیری هموار ساخت.

۴- نظریه پردازان کنش اجتماعی، نسبت به ویژگی‌های اراده و ارزش یک کنش اجتماعی چه دیدگاهی دارند؟

« پاسخ »

ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند.

۵- نظریه پردازان کنش اجتماعی، زندگی اجتماعی را با تأکید بر و مطالعه می‌کنند.

« پاسخ »

نظریه پردازان کنش اجتماعی، زندگی اجتماعی را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند.

۶- نظریه پردازان کنش اجتماعی، مهم‌ترین ویژگی کنش را چه می‌دانند؟

« پاسخ »

آگاهی و معناداری

۷- برای جلوگیری از پیامدهایی چون حذف خلاقیت، ارزش، اخلاق و ... از زندگی اجتماعی، جامعه‌شناسان کدام مفهوم را مورد توجه قرار دادند؟

« پاسخ »

کنش اجتماعی

۸- تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی چه پیامدی دارد؟

« پاسخ »

تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد.

۹- مفهوم معنزدایی را به طور خلاصه شرح دهید.

« پاسخ »

کنش اجتماعی آگاهانه و معنادار است. اما جامعه‌شناسان پوزیتیویست در بررسی‌های خود به معنای کنش توجه نمی‌کنند. نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که، بیش‌تر مطالعات پوزیتیویستی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند.

۱۰- همراهی همدلانه در جامعه‌شناسی به چه معناست؟

« پاسخ »

همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست، بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل آنها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آنهاست. ما در جهان اجتماعی با افراد آگاه سروکار داریم و لازم است با توجه به تفسیر آنها از خودشان، به فهم همدلانه رفتار آنها دست پیدا کنیم.

۱۱- چگونه می‌توان انگیزه جوانان و نوجوانان (در استفاده از اینترنت و ...) را فهم کرد؟

« پاسخ »

برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان نمی‌توان از روش‌های تجربی استفاده کرد، بلکه باید همدلانه با جوانان همراه شد تا مسائل زندگی و آرزوهای آنها را فهمید و آنان را یاری داد.

۱۲- اگر اعتیاد برخی جوانان و نوجوانان به اینترنت و بازی رایانه‌ای را براساس تفسیر آنها بررسی کنیم به چه نتیجه‌ای می‌رسیم؟

« پاسخ »

اگر تفسیرهای جوانان و نوجوانان را در نظر بگیریم، متوجه خواهیم شد که عامل اصلی گرایش این کاربران به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، معنای استفاده از این ابزار است. بیش‌تر جوانان و نوجوانان استفاده‌ی هر چه بیش‌تر از این‌ها را به روز بودن، سرگرمی، هیجان، آزادی و توانایی معنا می‌کنند. این قبیل معانی و انگیزه‌ها، عوامل اصلی حضور افراطی جوانان و نوجوانان در فضاهای مجازی است.

۱۳- نادیده گرفتن معنای کنش (معنازدایی) در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، چه پیامدی دارد؟

« پاسخ »

نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که، بیش‌تری مطالعات پوزیتیویستی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده‌ی ما محدود شوند.

۱۴- مفهوم معنازدایی با نادیده گرفتن کدام ویژگی کنش ارتباط دارد؟

« پاسخ »

آگاهانه و ارادی بودن

۱۵- جامعه‌شناسان پوزیتیویست، علل اعتیاد برخی جوانان و نوجوانان به اینترنت و بازی رایانه‌ای را چگونه توضیح می‌دهند؟

« پاسخ »

جامعه‌شناسان پوزیتیویست نشان داده‌اند که میان عواملی که میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد.

۱۶- برای مفهوم ارزش‌زدایی در غرب مثال ذکر کنید.

« پاسخ »

بزرگ‌ترین کشتار جهان در جنگ‌های جهانی اول و دوم، میان توسعه‌یافته‌ترین کشورها رخ داد و با فاجعه هیروشیما و ناکازاکی پایان یافت. تعداد کشته‌های دو جنگ جهانی را با تعداد کشته‌های حمله‌ی مغول به ایران بزرگ مقایسه کنید.

۱۷- مفهوم ارزش‌زدایی را به طور کامل توضیح دهید.

« پاسخ »

کنش اجتماعی، هدف‌دار است. برخی اهداف کنشگران قابل مشاهده‌اند ولی انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌هایی هستند که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند. در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضد ارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل فهم نیست؛ زیرا با استفاده از روش‌های تجربی نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است. به سبب این که بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد پوزیتیویستی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

۱۸- نادیده گرفتن ارزش‌ها در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی چه پیامدی دارد؟

« پاسخ »

به سبب این که بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری اخلاقی و مذهبی با رویکرد پوزیتیویستی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

۱۹- آیا در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی می‌توان ارزش‌ها را فهم کرد؟ چرا؟

« پاسخ »

خیر. در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضد ارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل فهم نیست؛ زیرا با استفاده از روش‌های تجربی نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است.

۲۰- در کنش اجتماعی، آیا اهداف کنشگران قابل مشاهده هستند؟

« پاسخ »

برخی اهداف کنشگران قابل مشاهده‌اند ولی انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌هایی هستند که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند.

۲۱- مفهوم ارزش‌زدایی با نادیده گرفتن کدام ویژگی کنش ارتباط دارد؟

« پاسخ »

هدف‌دار بودن

۲۲- مفهوم خلاقیت‌زدایی با نادیده گرفتن کدام ویژگی کنش ارتباط دارد؟

« پاسخ »

ارادی بودن

۲۳- منظور وبر از قفس آهنین چیست؟

« پاسخ »

ماکس وبر از سلطه‌نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آنها دارد، به قفس آهنین تعبیر می‌کند.

۲۴- تعبیر قفس آهنین از کیست؟

« پاسخ »

ماکس وبر

۲۵- مفهوم خلاقیت‌زدایی که یکی از پیامدهای نادیده گرفتن کنش است را شرح دهید.

« پاسخ »

کنش اجتماعی، ارادی است. اما جامعه‌شناسان پوزیتیویستی با تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرند. تأکید افراطی بر نظم اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آنرا رعایت کنند. به علاوه، این تأکید موجب سرکوب روحیه‌ی خلق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود. انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.

۲۶- نمونه‌هایی از خلاقیت‌های انسانی نام ببرید که با فراتر رفتن از نظم موجود پدید می‌آیند؟

« پاسخ »

انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ

۲۷- تأکید افراطی بر نظم اجتماعی در رویکرد پوزیتیویستی چه پیامدی دارد؟

« پاسخ »

تأکید افراطی بر نظم اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن‌را رعایت کنند. به علاوه، این تأکید موجب سرکوب روحیه‌ی خلق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

۲۸- جامعه‌شناسان پوزیتیویستی چه دیدگاهی نسبت به مفهوم اراده و خلاقیت دارند؟

« پاسخ »

جامعه‌شناسان پوزیتیویستی با تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرند.

۲۹- نادیده گرفتن کنش در زندگی اجتماعی انسان‌ها چه پیامدهایی دارد؟ نام ببرید.

« پاسخ »

خلاقیت‌زدایی، ارزش‌زدایی، معنازدایی

۳۰- رویکرد پوزیتیویستی چه دیدگاهی نسبت به معنای کنش دارند؟

« پاسخ »

رویکرد پوزیتیویستی بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

۳۱- آیا می‌توان کنش‌های انسان را با روش تجربی تحلیل کرد؟ چرا؟

« پاسخ »

خیر. انسان‌ها، برخلاف پدیده‌های طبیعی، آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است. آن‌ها در شرایط گوناگون رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند. به همین دلیل کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد، زیرا اگرچه حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند اما روش تجربی توان فهم معنای کنش انسان‌ها را ندارد.

۳۲- منظور از کنش اجتماعی چیست؟

« پاسخ »

فعالیت معناداری که با توجه به دیگری انجام می‌شود.

۳۳- مثال‌هایی ذکر کنید که نشان دهد انسان‌ها می‌توانند با نظم موجود بر خورد‌های متفاوت داشته باشند.

« پاسخ »

ممکن است تاجری که مثال زده‌ایم، مشکلات زیادی را تحمل کند اما برای حفظ منافع اقتصادی‌اش، انگیزه‌ی زیادی برای تغییر وضعیت موجود نداشته باشد یا کارمندی که درباره‌ی او سخن گفته‌ایم، با مشکلات شهری متعددی مواجه باشد اما برای حل آن‌ها هیچ اقدامی نکند. در مقابل، ممکن است عموم مردم چنان انگیزه‌ای پیدا کنند که آغازگر حل یک بحران جهانی شوند؛ همان‌طور که مقاومت مردم آمرلی، سرآغاز فروپاشی داعش شد.

۳۴- چه عواملی موجب می‌شوند انسان‌ها تغییرات مهم‌تری ایجاد نمایند؟

« پاسخ »

به هر میزان که آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر و انگیزه افراد برای تحقق بخشیدن به آن‌ها قوی‌تر باشد، تغییر مهم‌تری ایجاد خواهد شد.

۳۵- چه ارتباطی بین «زندگی اجتماعی انسان» و «نظم» وجود دارد؟

« پاسخ »

زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یک‌دیگرند، اما انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند بلکه قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند و از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند. به هر میزان که این آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر و انگیزه افراد برای تحقق بخشیدن به آن‌ها قوی‌تر باشد، تغییر مهم‌تری ایجاد خواهد شد.

۳۶- چه ارتباطی بین «مسائل اجتماعی» و «کنش افراد» وجود دارد؟

« پاسخ »

مشکلات و مسائل اجتماعی، آن چنان‌که به نظر می‌رسند، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر افراد نیستند و این‌گونه نیست که فقط افراد خاصی، مثل مسئولان و مدیران، بتوانند بر آن‌ها تأثیر بگذارند. همه ما از آن‌جا که عضوی از جامعه هستیم، با کنش‌های اجتماعی خود، در حفظ وضع موجود یا تغییر آن، اثر می‌گذاریم اگر چه میزان تأثیرگذاری همه‌ی اعضای جامعه یکسان نیست و صاحبان برخی مشاغل و مسئولیت‌ها، نسبت به سایرین اثرگذاری بیش‌تری دارند.

۳۷- یک نمونه مثال بزینید که کنش اجتماعی افراد می‌تواند در حل مسائل اجتماعی جامعه مؤثر باشد؟

« پاسخ »

مثال اول: آقای تاجر به عنوان یک واردکننده کالا یا پرداخت‌کننده مالیات، فردی بیرون از این نظام اداری نیست بلکه خود، عضوی از آن است و هم‌چنان که با اقداماتش می‌تواند در تداوم و تثبیت آن نقش داشته باشد، می‌تواند موجب تغییر و تحول در آن نیز بشود. او با برقراری روابط دوستانه و پرداخت رشوه، خود به تداوم مشکلاتی که از آن گله‌مند است، کمک می‌کند. اگر از پرداخت رشوه برای پیشبرد کارش صرف‌نظر کند و دیگر همکارانش را هم از چنین کاری باز دارد، مسلماً با موانع و دشواری‌هایی مواجه می‌شود اما به سهم خود برای اصلاح این ساختار تلاش کرده است و چه بسا به مرور در این تغییر، موفق شود.

مثال دوم: آقای کارمند نیز با استفاده از خودروی خود، در تداوم ترافیک شهری و آلودگی هوا سهیم است و اگر از وسایل حمل‌ونقل عمومی استفاده کند، می‌تواند در حل این مشکلات مؤثر باشد.

۳۸- نظام اداری محصول چیست؟

« پاسخ »

محصول کنش‌های مدیران، کارکنان، قانون‌گذاران و مراجعان است.

۳۹- یک نمونه مثال بزینید که کنش‌های اجتماعی افراد باعث ایجاد مسائل اجتماعی در جامعه می‌شود؟

« پاسخ »

مثال اول: تاجری میانسال، واردکننده لوازم خانگی است. او با اداره‌هایی مانند گمرک و دارایی سروکار زیادی دارد و تلاش می‌کند، کار خود را در این اداره‌ها به ساده‌ترین و سریع‌ترین شکل ممکن، پیش ببرد. به همین دلیل با برخی مسئولان و کارکنان این اداره‌ها روابط دوستانه برقرار کرده و گاهی به آن‌ها هدایای ارزشمندی می‌دهد. البته از این امر چندان راضی نیست ولی آن‌را تنها راه پیشبرد کارهایش می‌داند. او معتقد است که کار در نظام اداری کشور فقط با پرداخت رشوه و برقراری رابطه، انجام می‌شود. (مسئله رشوه)

مثال دوم: منزل کارمندی باسابقه‌ی یکی از اداره‌های دولتی شهر تهران تا اداره‌اش فاصله‌ی زیادی دارد. هر چند او می‌تواند با مترو یا اتوبوس تندرو به محل کار برود، اما اغلب ترجیح می‌دهد از ماشین خود استفاده کند، چون تحمل معطلی و شلوغی را ندارد. او از ترافیک سنگین خیابان‌ها و آلودگی هوا شکایت دارد و معتقد است که مسئولان به درستی به وظایف خود عمل نمی‌کنند؛ برای همین، این مشکلات سال‌هاست که حل نشده باقی مانده‌اند. (مسئله ترافیک)

۴۰- ساختارهای اجتماعی چگونه شکل می‌گیرند؟

« پاسخ »

ساختارهای اجتماعی، هر چه قدر هم جاافتاده و باسابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده‌اند و برقرارند.

۴۱- خشت بنای جامعه چیست؟

« پاسخ »

کنش اجتماعی خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند.

۴۲- در جنگ‌های نامنظم، افراد چگونه با نظم موجود مواجه می‌شوند؟

« پاسخ »

در جنگ‌های نامنظم افراد از نظم وجود پیروی نمی‌کنند بلکه از آن فراتر می‌روند و با ارزش‌ها و معانی پیوند می‌خورند. سربازان جنگ‌های نامنظم به سبب انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنویشان، توانی فراتر از نظم موجود به دست می‌آورند.

۴۳- یک نمونه از جنگ‌های نامنظم نام ببرید.

« پاسخ »

مقاومت مردم آمرلی

۴۴- اصطلاح «جنگ‌های نامنظم» را اولین بار چه کسی به کار برد؟

« پاسخ »

مصطفی چمران

۴۵- منظور از جنگ‌های نامنظم چیست؟

« پاسخ »

جنگ‌های نامنظم مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند. سربازان جنگ‌های نامنظم معمولاً نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا نمی‌کنند. بلکه متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود عمل می‌کنند.

۴۶- کدام نوع مبارزه از نظم مشخصی پیروی می‌کند؟

« پاسخ »

مبارزه نظامی

۴۷- چرا انتشار خبر پیروزی آمرلی برای داعش بسیار گران تمام شد؟

« پاسخ »

زیرا دیگر شهرهای عراق با همین الگو، در برابر داعش ایستادند و سه سال بعد موصل آزاد شد.

۴۸- الگوی مقاومت آمرلی چه بود؟

« پاسخ »

الگوی مقاومت آمرلی، نظامی نبود بلکه کاملاً فرهنگی بود.

۴۹- مردم آمرلی در اواخر سال ۱۳۹۲ چگونه در برابر داعش ایستادند؟

« پاسخ »

می‌خواستند با تکیه بر ظرفیت‌های بومی و فرهنگی خود و برخلاف نظم و نظریات معمول در برابر ۲۰۰ هزار داعشی بایستند. آن‌ها با کم‌ترین نیرو و امکانات نظامی، ۸۰ روز مقاومت کردند تا این‌که در نهایت گروه‌های مقاومت عراق خود را به آمرلی رساندند و حصر آن شهر شکسته شد.

۵۰- عبارتهای صحیح و غلط را مشخص کنید.

- الف) برای پی بردن به هدف کنش، باید به زمینه‌ی فرهنگی کنشگر مراجعه کرد.
- ب) تنوع و تکثر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود.
- ج) فارابی علم اجتماعی خود را علم عمران می‌نامد.
- د) کتاب تحقیق ماللهند از تالیفات ابوریحان بیرونی است که فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد.

« پاسخ »

- الف) غلط (ص ۴۸)
 - ب) صحیح (ص ۴۹)
 - ج) غلط (ص ۹۵)
 - د) صحیح (ص ۹۴)
- (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

۵۱- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام موضوع مرتبط است؟

«نظم اجتماعی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی او دارد»، «قابل فهم نبودن ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضدارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی» و «محدود شدن مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده»

- ۱) قفس آهنین - استفاده از روش تجربی - نادیده گرفتن معنای کنش
- ۲) معنادرایی - استفاده از روش تجربی - نادیده گرفتن معنای کنش
- ۳) قفس آهنین - نادیده گرفتن معنای کنش - استفاده از روش تجربی
- ۴) قفس آهنین - استفاده از روش تجربی - استفاده از روش تجربی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- نظم اجتماعی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی او دارد: قفس آهنین
- قابل فهم نبودن ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضدارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی: استفاده از روش تجربی
- محدود شدن مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده نادیده گرفتن معنای کنش

۵۲- به ترتیب هر یک از عبارات زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

- حاکم و شکل‌دهنده به اقدامات افراد
- عبور از جامعه‌شناسی تبیینی به جامعه‌شناسی تفسیری
- پدیدآورنده پدیده‌های خرد و کلان جامعه
- ۱) نظم اجتماعی - برجسته کردن برخی از ویژگی‌های کنش - کنش انسانی
- ۲) نظام اجتماعی - تأکید بر رویکرد و روش تجربی - کنش انسانی
- ۳) نظم اجتماعی - برجسته کردن برخی از ویژگی‌های کنش - کنش اجتماعی
- ۴) نظام اجتماعی - تأکید بر رویکرد و روش تجربی - کنش اجتماعی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- در هر جامعه‌ای نظمی دارد، این نظم تا حد زیادی حاکم بر افراد است و به اقدامات آن‌ها شکل می‌دهد.
- نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند، همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت.
- تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش اجتماعی پدید می‌آیند.

- ۵۳- کدام گزینه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت؟
- (۱) تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق و آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد.
 - (۲) جامعه‌شناسان کنش اجتماعی، ویژگی‌های کنش اجتماعی، ویژگی‌های کنش یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند.
 - (۳) در جامعه‌شناسی تبیینی، ارزش بودن مهربانی و فداکاری قابل فهم است؛ زیرا با استفاده از روش تجربی می‌توان آن‌را مشاهده کرد.
 - (۴) رویکرد جامعه‌شناسان تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه بیرون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرند.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند، این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری همواره ساخت.

- ۵۴- کدام گزینه در رابطه با ارزش‌زدایی از پیامدهای نادیده گرفتن کنش، صحیح نیست؟
- (۱) بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح هستند.
 - (۲) کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.
 - (۳) با استفاده از روش‌های تجربی نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک مزیت اخلاقی است.
 - (۴) در جامعه‌شناسی تبیینی، ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضدارزش بودن، کینه‌توزی و خودخواهی قابل فهم نیست.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به سبب این‌که بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

- ۵۵- جامعه‌شناسان و نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر چه چیزی مطالعه می‌کنند؟
- (۱) اراده (۲) هدف (۳) آگاهی و معنا (۴) ارزش

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند.

۵۶- برای جلوگیری از بروز پیامدهایی چون حذف ارزش، اراده و خلاقیت و آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی، چه چیزی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفت؟

(۱) نظم اجتماعی (۲) زندگی اجتماعی (۳) کنش اجتماعی (۴) قواعد اجتماعی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد. برای جلوگیری از بروز چنین پیامدهایی، کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفت.

۵۷- کدام گزاره در ارتباط با عبارت زیر نادرس است؟

«زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یک‌دیگرند اما انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند.»

- (۱) انسان‌ها قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند.
- (۲) مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی می‌تواند به وسیله‌ی کنش انسان رفع شود.
- (۳) انقلاب‌های اجتماعی، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ تنها با پیروی از نظم اجتماعی قابل تحقق‌اند.
- (۴) نمی‌توان نظم اجتماعی را مانند نظم طبیعی، اجتناب‌ناپذیر دانست.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. موارد گفته شده در این گزینه‌ها هنگامی به وجود می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر رود (مجری صرف نظم موجود نباشد).

۵۸- بررسی تبیینی پدیده‌های زیر، به ترتیب موجب بروز کدام پیامد نسبت به کنش انسان می‌شود؟

- ممکن نبودن بروز انقلاب‌های اجتماعی و شاهکارهای هنری
 - متعهد نبودن کشورها به لزوم منع استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی
 - افزایش علاقه‌ی جوانان خاورمیانه به موسیقی‌های سیاسی - اجتماعی پس از دوره‌ی بیداری اسلامی
- (۱) ارزش‌زدایی - ارزش‌زدایی - خلاقیت‌زدایی (۲) خلاقیت‌زدایی - ارزش‌زدایی - معنازدایی
- (۳) ارزش‌زدایی - معنازدایی - معنازدایی (۴) خلاقیت‌زدایی - ارزش‌زدایی - خلاقیت‌زدایی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- جامعه‌شناسان تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرند (خلاقیت‌زدایی).

- بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند (ارزش‌زدایی).

- مطالعات تبیینی محدود به توصیف خصوصیات و رفتار قابل مشاهده است و به معنای پدیده‌ها برای افراد توجهی نمی‌کند (معنازدایی).

- ۵۹- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.
- انسان به مثابه‌ی شیء و انسان به مثابه‌ی آگاهی و معنا در روابط اجتماعی با یکدیگر متفاوتند.
 - انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌های غیرقابل مشاهده هستند که با رویکرد تبیینی قابل توضیح است.
 - ساختارهای اجتماعی هر چه قدر هم جاافتاده و باسابقه باشند با کنش‌های افراد به وجود آمده‌اند و برقرارند.
 - مسیر عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری، با تأکید بر آگاهی و معنادار بودن کنش هموار شد.
- (۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - غ - ص - ص (۳) غ - ص - غ - ص (۴) ص - ص - غ - غ

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح مورد نادرست:
انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌هایی مانند جلب رضایت الهی (غیرقابل مشاهده) هستند که با رویکرد تبیینی قابل توضیح و قابل مشاهده و فهم نیست.

۶۰- هر یک از عبارات زیر به ترتیب در کدام قسمت از جدول جای می‌گیرند؟

رویکرد تبیینی	ماکس وبر	رویکرد تفسیری	نظریه پردازان کنش اجتماعی
د	الف	ج	ب

- معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی
 - مطالعه‌ی زندگی اجتماعی انسان با تأکید بر آگاهی و معنا
 - تفهّم به منزله‌ی پیش‌نیازی برای روش تجربی
 - حذف آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی و سلب شور زندگی از انسان‌ها
- (۱) ج - الف - د - ب (۲) د - ب - الف - ج (۳) ج - ب - الف - د (۴) د - ج - ب - الف

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

ج ← هدف جامعه‌شناسی تفسیری، معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی است.

ب ← نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند، ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند.

الف ← وبر با این‌که فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آن‌جا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه‌ی پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود و گرنه ارزش علمی ندارد. از این‌رو تفهّم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست. بلکه آن‌را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت.

د ← تأکید بیش از اندازه‌ی رویکرد تبیینی بر نظم اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد.